

Република Северна Македонија

МИНИСТЕРСТВО ЗА ПРАВДА

**БИРО ЗА ЗАСТАПУВАЊЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ПРЕД
ЕВРОПСКИОТ СУД ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА**

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

**ЗА РАБОТАТА НА МЕЃУРЕСОРСКАТА КОМИСИЈА ЗА ИЗВРШУВАЊЕ НА
ОДЛУКИТЕ НА ЕСЧП**

ЗА 2018 ГОДИНА

СКОПЈЕ

1. Надзор над извршувањето на пресудите и одлуките на ЕСЧП

Во согласност со член 46 од ЕКЧП, Комитетот на министри врши надзор над извршувањето на пресудите на ЕСЧП. Ваквата надлежност Комитетот ја реализира во принцип во текот на 4 редовни состаноци (DH meetings) годишно.

Суштината на оваа надлежност на Комитетот на министри е да обезбеди дека државите-членки на Советот на Европа ги извршуваат пресудите и определени одлуки донесени од страна на ЕСЧП. Комитетот надзорот над извршувањето на секој поединечен случај го завршува со донесување на финална резолуција. Финалните, како и времените резолуции и останати одлуки кои Комитетот на министри може да ги донесе во врска со надзорот над извршувањето на конкретен предмет јавно се објавуваат од страна на Комитетот на министри.

2. Опсег на надзорот кој го врши Комитетот на министри

Мерките кои се очекува да бидат преземени од страна на државата во процесот на извршување се од два вида:

Првиот вид на мерки – *индивидуалните мерки* – кои се однесуваат и се насочени кон апликантот. Тие се насочени кон отстранување на последиците кои апликантот ги трпел како последица на повредите на Конвенцијата констатирани во пресудата на ЕСЧП, и имаат за цел постигнување на „*restitutio in integrum*” (враќање во поранешна состојба) во најголема можна мера.

Обврската за преземање на индивидуални мерки има два аспекти: прво, државата во принцип има обврска на апликантот да му исплати определен *паричен износ на име правично обештетување*, односно надомест на штета за констатираната повреда на Конвенцијата, а досуден од страна на ЕСЧП во согласност со членот 41 од Конвенцијата.

Вториот аспект се однесува на фактот дека последиците од повредата не секогаш се соодветно ремедираны исклучиво со исплатата на правичното обештетување во износ досуден од страна на ЕСЧП или пак со самото констатирање на повреда на ЕКЧП. Во зависност од околностите, обврската за *restitutio in integrum*, може да бара преземање понатамошни мерки како на пример,

повторување на постапката за која ЕСЧП констатирал дека била спроведена спротивно на членот 6 од Конвенцијата (право на правично судење).

Вториот вид на мерки – *општите мерки* – се однесуваат на обврската на државата да превенира идни слични повреди на Конвенцијата или ставање крај на континуираните повреди на Конвенцијата (како на пример, законски или дури и уставни измени, или пак зголемување на бројот на персоналот, измена на постојните практики и сл.). При оценката на општите мерки, Комитетот на министри особено внимание посветува на ефикасноста на мерките од аспект на превенирање на идни слични повреди на ЕКЧП и на тој начин превенирање на тн. „клонирани случаи“ пред ЕСЧП, со наводи за исти односно слични повреди на Конвенцијата како оние веќе утврдени од страна на ЕСЧП во претходни пресуди. Ова е особено важно од аспект на извонредно големиот број на апликации со кој се соочува ЕСЧП во последните години и потребата од обезбедување на долгорочна ефикасност на системот на извршување.

Опсегот на мерките за извршување кои Комитетот на министри ќе ги бара или очекува во процесот на извршување на една пресуда, зависи од заклучоците во пресудата на ЕСЧП, гледани од аспект на праксата на Комитетот на министри и релевантните информации за состојбите на национално ниво. Така, понекогаш во процесот на следење и надзор на извршување на пресудите, Комитетот на министри може да оцени за потребно да почека ЕСЧП да донесе други дополнителни одлуки кои ќе понудат одговор на прашањето дали нови апликации од слична природа се недопуштени што докажува дека преземените општи мерки вродиле со плод и се ефективни во превенирањето на идни слични повреди или пак доведуваат до заклучок дека апликантот продолжува да ги трпи последиците од повредите на ЕКЧП или пак се уште претставува жртва на веќе констатираните повреди.

Во однос на исплатата на правичното обештетување, условите за извршување најчесто се составен дел на самата пресуда на ЕСЧП (рокот за исплата, валутата, затезната камата итн.). Исплатата сепак, како и во останатите држави-членки на Советот на Европа, покренува понекогаш комплексни прашања, на пример во случај кога согласно пресудата износот треба да се плати на апликантот, а адвокатите бараат исплатата да се изврши на нивните сметки, или кога апликантите од определени причини одбиваат соработка и не ги доставуваат потребните податоци за непречена исплата на досудениот износ (на пр. не доставуваат сметка на која исплатата треба да се изврши) и сл. Ваквите случаи се решаваат согласно праксата на Комитетот на министри (за повеќе види документ CM/Inf/DH(2008)7final).

Во однос на природата и опсегот на мерките потребни за извршување на пресудата, независно дали се работи за индивидуалните или општите мерки, пресудите, во принцип, не се многу

податливи. Ваквите мерки, како што впрочем ЕСЧП и самиот констатира во многу прилики, треба да ги идентификуваат самите држави, под надзор на Комитетот на министри. За овие потреби, националните власти може да најдат насоки во богатата пракса на другите држави која се развивала низ годините и препораките на Комитетот на министри. Ваквата ситуација се објаснува со принципот на супсидијарност, согласно кој, одговорната држава има во принцип, слобода на избор во однос на мерките кои ќе ги презема со цел да ги исполни обврските од ЕКЧП, во однос на извршувањето на пресудите. Сепак, ваквата слобода оди рака под рака со контролата од страна на Комитетот на министри, кој во текот на надзорот над извршувањето на конкретна пресуда, може да усвои одлуки или временски резолуции со цел да го изрази своето задоволство, загриженост, охрабрување и/или предлози во однос на мерките за извршување кои се очекуваат.

Генералниот директорат за човекови права и владеење на правото преку Одделот за извршување на пресудите и одлуките на ЕСЧП, му помага на Комитетот на министри во надзорот на мерките кои се преземаат од страна на државата во процесот на извршување на пресудите на ЕСЧП. Одделот во процесот на извршување на конкретна пресуда, на државата може да ѝ понуди, или на нејзино барање да одговори со разни форми на помош (совет, правна експертиза, тркалезни маси и други форми на таргетирана соработка).

3. Систем на надзор врз извршувањето

Идентификување на приоритетните случаи – систем на „две траки“

Со цел да се одговори на потребите за поголема ефикасност на системот на надзор над извршувањето на пресудите на ЕСЧП, моделот од 2010 година предвиде систем на надзор кој се заснова на „две траки“ што му овозможува на Комитетот на министри да се фокусира на предметите под „зајакнат надзор“ за разлика од останатите предмети чие извршување ќе биде под „стандарден надзор“ на Комитетот на министри.

Правилата на Комитетот на министри предвидуваат под „зајакнат надзор“ да се следат:

- предметите кои бараат итни индивидуални мерки;
- пилот-пресудите;
- пресудите кои укажуваат на постоење на крупни структурни и/или комплексни проблеми идентификувани од страна на ЕСЧП и/или Комитетот на министри и
- меѓудржавните предмети.

Ваквата класификација на предметите, ја прави Комитетот на Министри, а тој може да одлучи било кој случај да се следи под „зајакнат надзор“ на иницијатива на држава-членка на Советот на Европа или на иницијатива на Секретаријатот. Ваквата иницијатива може да биде дадена во било која фаза од постапката на надзор над извршувањето. На сличен начин предмет чие извршување е под „зајакнат надзор“ може последователно да премине во „стандарден надзор“ кога развојот на настаните во рамките на националниот процес на извршување не укажуваат на понатамошна потреба од „зајакнат надзор“. Така на пример, трансферот од „зајакнат“ во „стандарден“ надзор може да се случи кога Комитетот на министри:

- е задоволен од презентираниот акционен план или неговата имплементација, кога државата ќе ги надмине пречките кои постоеле во процесот на извршување на конкретна пресуда, или
- кога итните индивидуални мерки за кои постоело потреба согласно околностите на предметот, ќе бидат преземени.

Обратно, трансферот од „стандарден“ во „зајакнат надзор“ еможен поради:

- *недоставување на акционен план односно извештај.* Имено, доколку државата не поднесе акционен план односно извештај во периодот од 6 месеци по конечната пресуда на ЕСЧП, Секретаријатот доставува потсетник, а доколку државата не поднесе акционен план односно извештај во периодот од 3 месеци по приемот на потсетникот, во тој случај Секретаријатот ќе достави предлог, извршувањето на конкретниот предмет да се следи согласно правилата на „зајакнатиот надзор“;
- *несогласување помеѓу државата и Секретаријатот околу содржината на акциониот план односно извештај.* Во определени случаи може да се појави несогласување помеѓу државата и Секретаријатот во однос на опсегот или видот на мерките кои треба да бидат преземени во процесот на извршување на конкретна пресуда, тогаш државата и/или Секретаријатот може да дадат иницијатива, извршувањето на предметот да се следи во „зајакната процедура“ за да може Комитетот на министри да даде насоки и на тој начин да придонесе и да го помогне процесот на извршување;
- *сериозно доцнење во имплементацијата на мерките предвидени со акциониот план, на иницијатива на Секретаријатот.*

Континуиран надзор над извршувањето

Модалитетите во системот направени во 2010 година остануваат базирани на правилото дека сите нови предмети ќе бидат ставени на агендата на Комитетот на министри и дека надзорот, во основа се одвива на специјалните состаноци за човекови права на Комитетот на Министри (Human Rights (HR) meetings). Сепак, тие воведуваат поконтинуиран надзор на процесот на извршување, на тој начин што се смета дека сите предмети се на агендата на секој состанок на Комитетот на министри. Ова треба да му овозможи на Комитетот на министри полесна и побрза реакција во однос на различниот развој на настани на национално ниво и треба да ја охрабри размената на информации и консултации и поинтензивна соработка помеѓу државата и Одделот за извршување на пресудите и одлуките на ЕСЧП.

Иницијативата предметот да се најде на јавна дебата на состанок на Комитетот на министри може да дојде од држава-членка на Советот на Европа или Секретаријатот. Иако отсутнуваат јасни критериуми во однос на тоа, кога може да се истапи со ваква иницијатива, јасно е дека ова е поврзано со прогресот или недостатокот од прогрес во извршувањето на конкретна пресуда и потребата да се бараат насоки или поддршка од Комитетот на министри за процесот на извршување. Иницијативата во секој случај мора да содржи јасни и образложени причини.

Систем на надзор врз основа на „акциони планови“ и „акциони извештаи“

Надзорот над извршувањето се спроведува врз основа на систем на *акциони планови* и *акциони извештаи* подготвени од страна на надлежните државни органи во врска со секој конкретен предмет или група на предмети. Тие треба да ги објаснат мерките кои се веќе преземени или е планирано да се преземат (општи и/или индивидуални) за извршување на определена пресуда на ЕСЧП, а како одговор на повредите на ЕКЧП констатирани од страна на ЕСЧП. Акционите планови, меѓу другото ги содржат и роковите во кои планираните мерки треба да бидат преземени од страна на државата, односно националните надлежни органи, на истиот начин како што акционите извештаи содржат индикација за тоа кога биле преземени мерките за кои државата известува. Приложено кон извештаите може да се достават и соодветни материјали во прилог, како доказ за преземените мерки. Правилата на Комитетот на министри кои го регулираат надзорот над извршувањето на пресудите и одлуките предвидува дека акционите планови треба да бидат доставени во што е можно пократок рок, а најдоцна во период од 6 месеци по конечното на пресудата односно одлуката на чие извршување се однесуваат. Акционите извештаи се доставуваат во принцип последователно и со нив пред Комитетот на министри се реферира за реализацијата на активностите претходно предвидени во доставениот акциониот план. По добивањето на акциониот план од страна на државата, Секретаријатот

врши прелиминарна оценка на предвидените мерки за извршување и предложената динамика за нивно спроведување. Во оваа фаза Секретаријатот може од државата да побара дополнителни информации, објаснување или друго, со цел усогласување на текстот на предложениот акционен план.

Акционите планови и извештаи може да бидат комбинирани во еден документ или пак да претставуваат одвоени документи, кои може односно треба последователно да се ажурираат (на пример, во случај кога државата одлучила да преземат дополнителни мерки за извршување кои не можеле да се идентификуваат во иницијалната фаза на извршувањето, односно кога државата известува за прогресот во спроведување на мерките предвидени во акциониот план).

Транспарентност

Акционите планови и извештаи изготвени од страна на државите-членки се достапни на интернет страницата на Комитетот на министри:

<https://www.coe.int/en/web/execution/submissions>, како и во HUDOC-EXEC дата базата на интернет страницата на Советот на Европа: <https://hudoc.exec.coe.int> освен во случаи кога поради доверливост на податоците истите не можат да бидат објавени.

Особености на практичното функционирање на системот на надзор над извршувањето на пресудите

Во рамките на процедурата на „стандарден надзор“, интервенциите на Комитетот на министри се ограничени. Ваквите интервенции се сведуваат на потврда кога предметот е ставен за прв пат на агендата дека истиот ќе биде под „стандарден надзор“ и последователно, формално се констатира поднесувањето на акциониот план/извештај. Развојот на настаните на национално ниво сепак одблиску го следи Одделот за извршување на пресудите. Информациите кои се примаат и евалуацијата на истите направена од страна на Одделот, се на располагање на Комитетот на министри со цел тој да може да интервенира во случај на потреба и трансфер на предметот под „зајакнат надзор“.

„Зајакнатиот надзор“ претставува олеснување на прогресот на извршувањето на пресудата, кој одблиску се следи од страна на Комитетот на министри, преку усвојување на акти (одлуки и/или временни резолуции) со кои се изразува задоволство, охрабрување или загриженост и/или дава сугестии или препораки во однос на определени мерки за извршување. Интервенциите, во зависност од околностите може да имаат друга форма, како на пример, декларација од

страна на претседателот на Комитетот на министри или сл. кои се доставуваат до засегнатите држави.

На барање на Комитетот или државата, Одделот може да го помогне процесот на извршување со различни активности на соработка (законска експертиза, билатерални состаноци, тркалезни маси, работни сесии со надлежните државни органи и сл.). Ваквите активности се од особено значење во контекст на извршувањето на предметите чие извршување е под зајакнат надзор.

Процедура за надзор над исплатата на правичното обештетување

Надзорот над исплатата на правичното обештетување, се поедностави согласно работните методи од 2011 година и во поголема мера ја нагласи одговорноста на апликантите да реагираат во случај на проблеми при исплатата. Улогата на Одделот за извршување на пресудите во принцип е ограничена на нотирање на исплатата на главниот долг (досудениот износ на правично обештетување) и затезната камата, во случај на задоцнета исплата на паричното обештетување и објава на овие овие информации на интернет страницата - <https://www.coe.int/en/web/execution>. По приемот и објавата на информациите во врска со исплатата, апликантите имаат период од два месеца да се обратат до Одделот заради било какви проблеми во врска со исплатата. За ваквата можност за реакција апликантите се известуваат писмено од страна на ЕСЧП при доставувањето на пресудата. Во случај на било какви реакции од страна на апликантите, деталите околу исплатата ќе бидат подетално испитани од страна на Одделот, а по потреба и од страна на Комитетот. Во случај на отсуство на било каква реакција од страна на апликантот во периодот од два месеци, прашањето на исплата на правичното обештетување се смета за затворено.

Завршување на надзорот над извршувањето на конкретен предмет - сите мерки преземени - финална резолуција

Кога Комитетот на министри ќе го добие конечниот акционен извештај, со напомена дека државата смета дека сите мерки за извршување на пресудата се преземени, и соодветно образложение за причините поради кои смета дека не се потребни понатамошни мерки, започнува да тече периодот од 6 месеци во кој другите држави-членки или Секретаријатот може да поднесат определени коментари во однос на прашањето за затворање на предметот. Прашањето за затворање на предметот се разгледува низ призмата на акциониот извештај и евентуално поднесените коментари. Кога државите - членки и Секретаријатот ќе се согласат

дека мерките кои биле предвидени и преземени од страна на државата се доволни, Секретаријатот ќе му предложи на Комитетот на министри, усвојување на финална резолуција. Процесот на надзор над извршувањето се смета за завршен, а пресудата за извршена со усвојување на финална резолуција од страна на Комитетот на министри.

Зголемена интеракција помеѓу ЕСЧП и Комитетот на министри

Интеракцијата на ЕСЧП и Комитетот на министри, преку примена на членот 46 од ЕКЧП од страна на ЕСЧП, постојано евалуира. Во последните години ЕСЧП се почесто го помага процесот на извршување на пресудите на повеќе начини, на пр. преку давање на насоки во своите пресуди во однос на определени мерки на извршување кои државата треба да ги преземе (во тн. квази-пилот пресуди или „пресуди врз основа на член 46 од ЕКЧП“).

Такви препораки во денешната пракса на ЕСЧП може да се најдат во однос на индивидуалните мерки, во се поголем број на случаи, при што не е исклучено ЕСЧП да определи и рок за преземање на таквите мерки (на пример, во неколку случаи на незаконско лишување од слобода донесени во предмети против други држави-членки на Советот на Европа, ЕСЧП констатирал дека принципот на *restitutio in integrum* неопходно бара пуштање на слобода на апликантот и наредил негово итно пуштање).

Во контекст на општите мерки, во рамките на постапката за донесување на „пилот“ пресуда, ЕСЧП подетално ги анализира причините за структурните проблеми кои ги воочил, со цел да даде соодветни препораки или попрецизни индикации во однос на општите мерки, или може и да побара преземање на конкретни општи мерки во прецизно утврдени рокови во самата пресуда. Во овој контекст, ЕСЧП ги користи „пилот“ пресудите во принцип во случаите на структурни проблеми кои генерираат или постои ризик да генерираат „клонирани“ случаи.

4. Систем на извршување на пресудите и одлуките на ЕСЧП на национално ниво

Надлежно тело за следење и извршување на одлуките на ЕСЧП во предметите против Северна Македонија е Меѓуресорската комисија за извршување на одлуките на ЕСЧП (во продолжениот текст: Меѓуресорска комисија), со која раководи Министерот за правда, а во чиј состав влегуваат и функционерите кои раководат со Министерството за внатрешни работи, Министерството за надворешни работи, Министерството за финансии, претседателот на

Судскиот совет на Република Северна Македонија, претседателот на Врховниот суд на Република Северна Македонија, претседателот на Вишиот управен суд, претседателите на четирите апелациони судови, претседателот на Уставниот суд, претседателот на Советот на јавните обвинители, Јавниот обвинител на Р. Северна Македонија и владиниот агент.

Бирото за застапување на Република Северна Македонија пред ЕСЧП претставува техничко - административна поддршка на Меѓуресорската комисија.

Комуникацијата со Комитетот на министри, кој на ниво на Совет на Европа е задолжен за надзор над извршувањето на пресудите и одлуките на ЕСЧП, остана резервирана за Бирото за застапување на Република Северна Македонија пред ЕСЧП, во чија надлежност, меѓурдугото е не само организацијата, подготовката и поддршката на работата на Меѓуресорската комисија, туку и изготвувањето на акционите планови и извештаи и нивно доставување до Комитетот на министри. За разлика од ова, учеството во работата на состаноците за човекови права на Комитетот на министри (DH meetings (состаноци)), примарно поради финансиски причини се уште, во принцип, останува резервирано за Постојаната мисија на Република Северна Македонија при Советот на Европа.

5. Меѓуресорска комисија во 2018 година

Во текот на 2018 година Меѓуресорската комисија одржа три седници на 28 март 2018 година, 20 септември 2018 година и 24 декември 2018 година, на кои беа разгледувани мерките за извршување на вкупно 24 пресуди донесени од страна на ЕСЧП, а кои произлегуваат од апликации поднесени до Судот против Република Северна Македонија. За предметите кои беа на дневен ред на состаноците на Меѓуресорската комисија во 2018 година види [Анекс бр. 1](#).

Комисијата усвои вкупно 27 заклучоци во врска со пресудите кои беа предмет на дневниот ред.

Заклучоците претставуваат препораки за преземање на определени активности во насока на извршување на некоја конкретна пресуда на ЕСЧП донесена во предмет против Република Северна Македонија идентификувајќи ги притоа надлежните органи и роковите во кои препораките треба да бидат спроведени, или пак со нив се бараат определени податоци, информации и известувања кои се однесуваат на извршувањето на конкретна пресуда, или пак се бараат друг вид на податоци кои на Комисијата би ѝ овозможиле да предвиди соодветни мерки за извршување.

За секоја од седниците на Комисијата, Бирото за застапување на Република Северна Македонија пред ЕСЧП пружа административно-техничка помош на Комисијата, изготвува записник од состанокот, и ги дистрибуира усвоените заклучоци од седницата на Комисијата до релевантните државни органи. Записниците од состаноците на Меѓуресорската комисија се јавно достапни на веб страната на Бирото за застапување на Република Северна Македонија пред Европскиот суд за човекови права.

Министерството за правда, особено Бирото за застапување на Република Северна Македонија пред ЕСЧП, укажува и понатаму на потребата за подобро разбирање на процесот на извршување на пресудите од сите засегнати страни. Во таа функција и овој извештај посветува особено внимание меѓу другото, и на информациите кои се однесуваат на процесот на извршување и обврските на државата кои што произлегуваат во рамките на истиот, постапката за надзор на извршувањето пред Комитетот на министри и неговите надлежности во рамките на истиот, како и на надлежностите и начинот на функционирање на Меѓуресорската комисија за извршување на одлуките на ЕСЧП.

6. Состојба на предметите против Република Северна Македонија под надзор на Комитетот на министри

Статистичките податоци презентирани во прилог на овој извештај се однесуваат на 2018 година, односно периодот од 1 јануари до 31 декември 2018 и се презентирани преку класификацијата компатибилна со онаа која ја користи Комитетот на министри, според која предметите се делат на: *водечки*, *„клонирани“ (повторувачки) и изолирани*.

Водечки случаи, за потребите на надзор врз извршувањето, се оние кои од страна на самиот ЕСЧП во неговата пресуда или од страна на Комитетот на министри, се идентификувани како предмети кои разоткриваат структурни проблеми во одговорната држава и чие извршување бара преземање на општи мерки. Водечките случаи *a fortiori* ги опфаќаат „пилот“ пресудите донесени од страна на ЕСЧП. Треба да се има предвид дека водечките случаи може да бидат различни од аспект на нивната важност, имајќи предвид дека тие се однесуваат на проблеми кои се со различен степен на сложеност, кои во зависност од околностите, бараат поедноставни или преземање на посложени или покомплексни мерки за потребите на нивното извршување.

„Клонирани“ (повторувачки) случаи во принцип се оние кои се однесуваат на структурни или генерални проблеми кои веќе се покренати пред Комитетот на министри во еден или повеќе

водечки случаи, односно предмети; па овие предмети најчесто се групираат во група со водечкиот предмет за целите на надзорот врз извршувањето.

Изолирани случаи се оние каде повредата на ЕКЧП е тесно врзана за специфичните околности на конкретниот предмет. Еден случај кој во иницијалната фаза од надзорот над процесот на извршување бил класифициран како изолиран случај, може да стане водечки, во светло на последователни информации кои укажуваат на постоење на погенерален проблем.

Предметите решени спогодбено, најчесто се вклучуваат во некоја од групите какви што се формираат за потребите на следење на процесот на извршување на начинот опишан погоре. Со влегувањето во сила на Протоколот бр.14 на 1 јуни 2010 година, во надлежност на Комитетот на министри е и извршувањето на одлуките за спогодбено решавање на предметите донесени од страна на ЕСЧП врз основа на спогодба постигната помеѓу државата и апликантот, односно апликантите, а согласно член 39 став 4 од ЕКЧП, како и пресудите донесени од страна на совет од тројца судии согласно членот 28 став 1 точка б од ЕКЧП.

Комитетот на министри не го следи извршувањето на унилатералните декларации. Сепак треба да се има предвид можноста дека доколку државата не ги реализира обврските преземени од страна на државата во изјавената унилатерална декларација, апликантот има право да побара неговиот предмет да биде вратен на листата на предмети на ЕСЧП.

На крајот од 2018 година пред Комитетот на министри под надзор на следење на процесот на извршување останале вкупно 52 предмети против Република Северна Македонија, од кои 20 се водечки случаи, а останатите се вбројуваат во групата на „клонирани“ (повторувачки) и изолирани случаи. За листата на предмети против Република Северна Македонија кои се класифицирани како водечки предмети (види [Анекс бр. 2](#)). Од водечките предмети под „зајакнат надзор“ се три предмети против Република Северна Македонија (види [Анекс бр. 2](#)).

Според статистиката, само во текот на 2018 година, пред Комитетот на министри за надзор над извршувањето се пристигнати вкупно 23 предмети против Република Северна Македонија од кои пет се класифицирани во групата на „водечки предмети“ (види [Анекс бр. 3](#)).

7. Предмети чие што извршување е затворено со финални резолуции усвоени во текот на 2018

Во текот на 2018 година Комитетот на министри донесе 19 финални резолуции во однос на 23 предмети, од кои 15 се однесуваат на предмети завршени со пресуда на ЕСЧП, а останатите се однесуваат на предмети завршени со одлуки донесени врз основа на пријателско спогодување. За пресудите чиешто извршување е затворено со финална резолуција во 2018 година (види [Анекс бр. 4](#)).

8. Поднесени акциони планови/извештаи

Почнувајќи од 01.01.2018 година до крајот на 2018, од страна на Бирото поднесени се 14 акциони планови/извештаи, за 18 предмети, прикажани во [Анекс бр. 5](#).

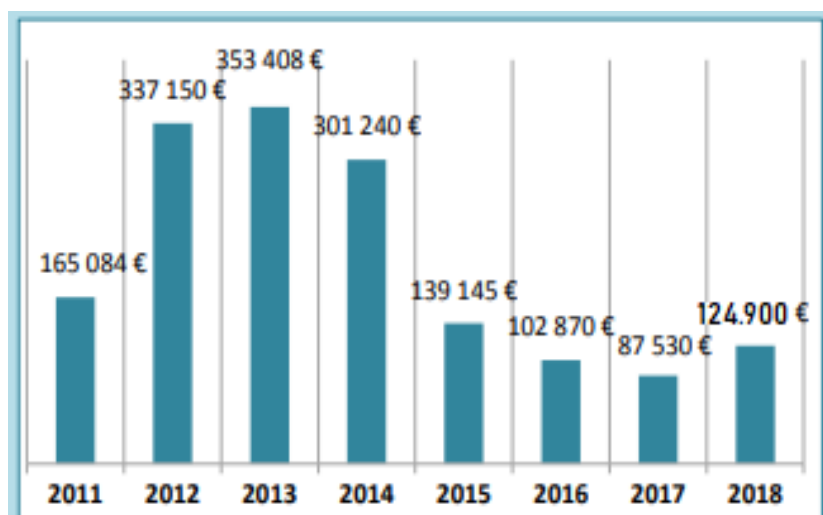
9. Времетраење на извршувањето

Анализата на времетраењето на извршувањето на пресудите против Република Северна Македонија, пред Комитетот на министри, гледано низ призмата на водечките случаи кои што се затворени, покажува дека извршувањето во 5 случаи траело повеќе од пет години, во 2 предмети траело од 2 - 5 години и во 3 предмети извршувањето на крајот на 2018 година изнесувало помалку од две години (види [Анекс бр. 6](#)).

10. Финансиски импликации

Земајќи ги предвид износите на правично обештетување (нематеријална, материјална штета и трошоци) досудени со пресудите и одлуките на ЕСЧП во текот на 2018 година. Според презентираната статистика од страна на Комитетот на министри при Советот на Европа за 2018 година во однос на Северна Македонија, досудениот износ по основ на одлуки и пресуди е во износ од **124.900 €**. Во однос на реализацијата на исплатите на досудените износи и почитување на роковите за исплата (види [Анекс бр. 7](#)).

Досудени износи на правично обештетување

Анекс бр. 1

Предмети на дневен ред на 14-тата седница на Меѓуресорската комисија за извршување на одлуките на ЕСЧП одржана на 28 март 2018 година

- 1. Китановски (А.бр.15191/12) ;**
- 2. Хајрулаху (А.бр.37537/07);**
- 3. Борис Стојановски (А.бр.41916/04);**
- 4. Настеска (А.бр.23152/05);**
- 5. Атанасов (А.бр.22745/06);**
- 6. Ефтимов (А.бр.59974/08);**
- 7. Василкоски и други (А.бр.28169/08);**
- 8. Тасева (А.бр.73759/14);**
- 9. Група на предмети:**
 - Попоски и Дума (А.бр.69916/10 и А.бр.36531/11);**
 - Јакшовски и Трифуновски (А.бр.56381/09 и А.бр.58738/09);**
 - Геровска Попчевска (А.бр.48783/07);**
 - Митриновски (А.бр.6899/12).**

**Предмети на дневен ред
на 15-тата седница на Меѓуресорската комисија за извршување на одлуките на ЕСЧП
одржана на 20 септември 2018 година**

1. Селами и други (А.бр.78241/13) ;
2. Сејдији (А.бр.8784/11);
3. Рамковски (А.бр.33566/11);
4. Смичковски (А.бр.15477/14);
5. Асани (А.бр.27962/10);
6. Православната Охридска Архиепископија (Грко-Православна Охридска Архиепископија на Пеќката Патријаршија) (А.бр.3532/07);
7. Бекташиска заедница и други (А.бр.48044/10, А.бр.75722/12 и А.бр.25176/13);
8. Еуромак Метал (А.бр.68039/14);
9. Љатифи (А.бр.19017/16).

**Предмети на дневен ред
на 16-тата седница на Меѓуресорската комисија за извршување на одлуките на ЕСЧП
одржана на 24 декември 2018 година**

- 1. Еуромак Метал (А.бр.68039/14) ;**
- 2. Љатифи (А.бр.19017/16);**
- 3. Макрадули (А.бр.64659/11 и А.бр.24133/13);**
- 4. Црква на вистински православни христијани и Ивановски (А.бр.35700/11);**
- 5. Ставропигијален Манастир „Св.Јован Златоуст“ (А.бр.52849/09).**

Анекс бр. 2

„ВОДЕЧКИ“ ПРЕДМЕТИ ПРОТИВ РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ВО ИЗВРШУВАЊЕ ПОД НАДЗОР НА КОМИТЕТОТ НА МИНИСТРИ

	Број на апликација	Датум на донесување на пресудата	Датум на правосилност	Апликант	Вид на повреда	Тип на надзор
1.	А.бр.39630/09	13/12/2012	13/03/2013	Ел-Масри	<p>член 3 од Конвенцијата (процесен аспект) -отсуство на ефективна истрага за жалбените наводи на апликантот за несоодветното постапување од страна на државните полициски служби;</p> <p>член 3 од Конвенцијата (материјален аспект) -нечовечко и понижувачко постапување на кое бил изложен апликантот додека бил држен во хотел и на аеродромот во Скопје од страна на државните полициски служби;</p> <p>-предавањето на апликантот на американските државни власти, изложувајќи го на реален ризик од понатамошно постапување спротивно на член 3 од Конвенцијата;</p> <p>член 5 од Конвенцијата (материјален аспект) -арбитрерно држење на апликантот во хотел во Скопје и негово подоцнежнo притворање во Авганистан;</p> <p>член 5 од Конвенцијата (процесен аспект) -отсуство на ефективна истрага за наводите на апликантот за негово арбитражно притворање;</p> <p>член 8 од Конвенцијата -вмешување на правото на почитување на неговиот приватен и семеен живот кое не било во согласност со закон;</p> <p>член 13 в.в со член 3, 5 и 8 од Конвенцијата -отсуство на ефективен правен лек за жалбените наводи на апликантот;</p>	Зајакнат надзор

2.	А.бр.37537/07	29/10/2015	29/01/2016	Хајрулаху	<p>член 3 од Конвенцијата (процесен аспект) -пропуст на државните власти да ги истражат наводите на апликантот за несоодветното постапување и тортура од страна на полициските службеници;</p> <p>член 3 од Конвенцијата (материјален аспект) - несоодветно постапување и тортура од страна на полициските службеници за време на неговиот <i>incommunicado</i> притвор;</p> <p>член 6 § 1 од Конвенцијата -повреда на правото на правична постапка поради искористувањето на изјавата за признание на апликантот дадена под присилба;</p>	Зајакнат надзор
3.	А.бр.23152/05	27/05/2010	27/08/2010	Настеска	<p>членот 6 § 1 од Конвенцијата -повреда на правото на еднаквост на оружјата во кривична постапка; -долго траење на кривичната постапка</p>	Стандарден надзор
4.	А.бр.30206/06	15/01/2013 ¹	15/04/2013	Арсовски	<p>член 1 од Протокол број 1 -повреда на правото на сопственост поради недоволен надомест во постапка за експропријација на имот во интерес на приватно лице;</p>	Стандарден надзор
5.	А.бр.41188/06	19.04.2011	19.07.2011	Атанасов	<p>членот 6 § 1 и 3(г) од Конвенцијата -повреда на правото на правично судење во кривична постапка, поради необезбедување на можност за сослушување на сведок;</p>	Стандарден надзор
6.	А.бр.28169/08	28.10.2010	28.01.2011	Василкоски и други	<p>членот 5 § 3 од Конвенцијата -отсуство на конкретни и недоволно образложени причини за притвор на апликантите;</p>	Стандарден надзор

¹ Прашањето за досудување на материјална штета сеуште не било зрело за одлучување. На 07/02/2019 г. Судот донесе пресуда во однос на материјалната штета во конкретниот случај.

7.	А.бр.14174/09	23.10.2014 ²	23.01.2015	Стојановски и други	член 1 од Протоколот бр.1 кон Конвенцијата -повреда на правото на сопственост во постапка за денационализација;	Стандарден надзор
8.	А.бр.48386/09	15.10.2015	15.01.2016	Миткова	член 6 од Конвенцијата -повреда на правото на правично судење поради отсуство на усна расправа во управна постапка; -долго траење на управната постапка;	Стандарден надзор
9.	А.бр.6899/12	30.04.2015	30.07.2015	Митриновски	член 6 § 1 од Конвенцијата -повреда на правото на непристрасен суд во постапката пред Судскиот совет, за разрешување на апликантот од неговата судиска функција;	Стандарден надзор
10.	А.бр.15191/12	22.01.2015	22.04.2015	Китановски	член 2 од Конвенцијата (материјален аспект) -употреба на живото-загрозувачки третман од страна на полициски службеници; член 3 од Конвенцијата (материјален аспект) -деградирачки третман од страна на полициските службеници за време на неговото апсење; член 2 и 3 од Конвенцијата (процесен аспект) -отсуство на ефективна истрага за жалбените наводи на апликантот поради живото-загрозувачкиот и деградирачки третман од страна на полициските службеници;	Стандарден надзор
11.	А.бр.41916/04	06.05.2010	06.08.2010	Борис Стојановски	член 6 § 1 од Конвенцијата -повреда на правото на пристап до суд, поради отсуството од мериторна одлука во однос на барањето за надомест на штета на апликантот;	Стандарден надзор
12.	А.бр. 53565/13	16.04.2015	16.07.2015	Митови	член 8 од Конвенцијата -повреда на правото на апликантите на почитување на нивниот семеен живот, како резултат на пропустот на државните власти да преземат соодветни и ефективни напори за извршување на одлуките за видување на Центарот за социјални работи; член 13 од Конвенцијата во врска со членот 8 од	Стандарден надзор

^{2 2} Прашањето за досудување на материјална штета сеуште не било зрело за одлучување. На 07/02/2019 г. Судот донесе пресуда во однос на материјалната штета во конкретниот случај.

					Конвенцијата -отсуство на ефективен правен лек;	
13.	А.бр.49382/06	19.04.2012	19.07.2012	Сашо Ѓорѓиев	членот 2 од Конвенцијата (материјален аспект) -пропуст на државните власти да ги преземат сите разумни мерки за заштита на апликантот од полициски службеник кој го повредил со службено огнено оружје надвор од вршењето на неговата должност;	Стандарден надзор
14.	А.бр.16225/08	17.09.2015	17.12.2015	Андоноски	член 1 од Протоколот бр.1 кон Конвенцијата -повреда на правото на сопственост поради конфискација на возилото на апликантот во кривична постапка водена против трето лице;	Стандарден надзор
15.	А.бр. 16880/08	19.09.2013	19.12.2013	Велинов	член 5 § 1 (б) од Конвенцијата -незаконито лишување од слобода на аплиантот, поради парична казна заменета со затворска и покрај тоа што апликантот истата ја платил; член 5 § 2 од Конвенцијата неинформирање на апликантот за причините за негово лишување од слобода; член 5 § 2 од Конвенцијата пропуст на државните власти да му исплатат надомест за неговото незаконито лишување од слобода; член 6 од Конвенцијата -повреда на правото на правично судење поради долго траење на постапката за надомест за незаконито лишување од слобода; член 13 во врска со членот 6 од Конвенцијата -отсуство на ефективен правен лек во однос на должината на постапката;	Стандарден надзор
16.	А.бр.78241/13	01.03.2018	01.06.2018	Селами	член 3 од Конвенцијата (процесен аспект) -отсуство на ефективна истрага поради несоодвентиот третман од страна на полицијата; член 5 § 5 од Конвенцијата –несоодветен надомест досуден од страна на домашните судови за третманот кој бил изложен апликантот од страна на полицијата;	Стандарден надзор

17.	А.бр.3532/07	16.11.2017	09.04.2018	"ПОА (Грко-православна Охридска архиепископија на Пеќката Патријаршија)"	член 11 во врска со член 9 од Конвенцијата -повреда на правото на слобода на здружување поради одбивањето на државните власти да го регистрираат здружението апликант како верски субјект;	Зајакнат надзор
18.	А.бр.19017/16	17.05.2018	08.10.2018	Љаџифи	член 1 од Протоколот бр.7 кон Конвенцијата -пропуст на државните власти да ги почитуваат процесните гаранции поврзани со протерување на странци во управна постапка по завршување на која апликантката требала да ја напушти државата; пропуст на домашните судови да ги преоценат наводите на државните безбедносни служби дека апликантката претставува опасност по безбедноста на државата	Стандарден надзор
19.	А.бр.68039/14	14.06.2018	08.10.2018	Еуромак метал ДОО	член 1 од Протокол број 1 кон Конвенцијата -повреда на правото на сопственост на компанијата апликант, за лишување од правото на одбивка на данокот на додадена вредност, кој апликантот го платил на добавувачите а истите не ја исполниле нивната даночна обврска;	Стандарден надзор
20.	А.бр.64659/11, А.бр.24133/13	19.07.2018	19.10.2018	Макрадули	член 10 од Конвенцијата -повреда на правото на слобода на изразување во кривични постапки во кои била утврдена вина на апликантот за клевета на државен функционер;	Стандарден надзор

Анекс бр.3

Движење на предметите против Република Северна Македонија пред Комитетот на министри											
нови предмети				финални резолуции				предмети под надзор			
вкупно предмети		од кои водечки предмети		вкупно предмети		од кои водечки предмети		вкупно предмети		од кои водечки предмети	
2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
11	23	3	5	25	23	3	9	52	52	25	20

Анекс бр.4

Пресуди против Република Северна Македонија чие извршување е затворено со финални резолуции усвоени од Комитетот на министри во 2018

	Предмет	Број на апликација	Датум на донесување на пресуда	Датум на донесување на финална резолуција	Вид на повреда
1.	Лазороски	А.бр. 4922/04	8 октомври 2009	6 декември 2018	Повреда на член 5 §§ 1 (в) и 2 од Конвенцијата (незаконито лишување од слобода на апликантот и неизвестување за причините за неговото лишување од слобода); Повреда на член 6 став 1 од Конвенцијата (право на правично судење - поради неможност ефективно да учествува во постапката за надзор на законитоста на лишувањето од слобода)
2.	Горгиев	А.бр. 26984/05	19 април 2012	24 октомври 2018	Повреда на член 3 од Конвенцијата (пропуст на надлежните органи да спроведат ефективна истрага во однос на повредите со кои се здобил и му биле нанесени од бик за време на издржување на казна затвор)
3.	Карајанов	А.бр. 2229/15	6 април 2017	5 септември 2018	Повреда на член 6 став 1 од Конвенцијата (право на правично судење во постапката за лустрација); Повреда на член 8 од Конвенцијата (право на приватност)
4.	Миладинов и други	А.бр. 46398/09, 50570/09, 50576/09	24 април 2014	5 септември 2018 ³	Повреда на член 5 § 3 од Конвенцијата (отсуство на доволно образложени причини за продолжување на притворот); Повреда на член 5 § 4 од Конвенцијата (отсуство на усна расправа во текот на спорната постапка и непочитување на принципот на еднаквост на оружјата во постапката пред Апелациониот суд)
5.	Крстаноски и други	А.бр. 38024/08, 54726/08	7 декември 2017	5 септември 2018	Повреда на член 6 § 1 од Конвенцијата (неразумно долго траење на домашната управна постапка)
					Повреда на член 6 од Конвенцијата (право на правично судење

³ Со резолуцијата на Комитетот на министри се затвори извршувањето на пресудата само во делот на индивидуалните мерки. Комитетот на министри одлучи извршувањето на пресудата во делот на општите мерки да продолжи да го следи заедно со групата на предмети кои се суште во извршување и под надзор на Комитетот на министри каде како водечки предмет се појавува пресудата *Василкоски и други*, А. бр. [28169/08](#).

6.	Балажоски	А.бр. 45117/08	25 април 2013	4 јули 2018	поради отфрлање од Врховниот суд на барањето за ревизија поднесено од страна на апликантот откако претходно одлучувал во истата постапка по поднесени барања за ревизија од спротивната страна)
7.	Центар за развој на аналитичка психологија	А.бр. 29545/10, 32961/10	15 јуни 2017	4 јули 2018	Повреда на член 6 став 1 од Конвенцијата (право на пристап до суд во граѓанска постапка)
8.	Китановска Станојковиќ и други	А.бр. 2319/14	13 октомври 2016	7 јуни 2018	Повреда на член 2 од Конвенцијата (право на живот)
9.	Селмани и други	А.бр. 67259/14	9 февруари 2017	7 јуни 2018	Повреда на член 6 од Конвенцијата (неодржување на усна расправа пред Уставниот суд); Повреда на член 10 од Конвенцијата (слобода на изразување)
10.	Јашар	А.бр. 69908/01	15 февруари 2007	21 февруари 2018	Повреда на процесниот аспект на член 3 од Конвенцијата (пропуст на надлежните органи да обезбедат ефективна истрага за наводите за мачење од страна на полицијата)
11.	Целадинов и други	А.бр. 13252/02	10 април 2008	21 февруари 2018	Повреда на процесниот аспект на член 3 од Конвенцијата (пропуст на надлежните органи да обезбедат ефективна истрага за наводите за мачење од страна на полицијата)
12.	Сулејманов и други	А.бр. 69875/01	24 април 2008	21 февруари 2018	Повреда на процесниот аспект на член 3 од Конвенцијата (пропуст на надлежните органи да обезбедат ефективна истрага за наводите за мачење од страна на полицијата)
13.	Трајкоски и други	А.бр. 13191/02	7 февруари 2010	21 февруари 2018	Повреда на процесниот аспект на член 3 од Конвенцијата (пропуст на надлежните органи да обезбедат ефективна истрага за наводите за мачење од страна на полицијата)
14.	Митрески	А.бр. 11621/09	25 март 2010	14 февруари 2018	Повреда на член 5 став 4 од Конвенцијата (поради недоставување до апликантот на жалбата на обвинителот против решението за определување на куќен притвор и поради отсуство на усна расправа при донесување на решението со кое куќниот притвор бил заменет со ефективен притвор)
15.	Петкоски и други	А.бр. 27736/03	8 јануари 2009	14 февруари 2018	Повреда на член 6 став 1 од Конвенцијата (право на пристап до судот во врска со граѓанска постапка која се однесувала на задружна сопственост)

Анекс бр. 5

Предмети за кои што се поднесени акциони планови и извештаи

1. Група на предмети: "ПОА (Грко-православна Охридска архиепископија на Пекката Патријаршија)"- (А.бр.3532/07), Црква на Вистински Православни Христијани и Ивановски (А.бр.35700/11), Ставропигијален Манастир „Св.Јован Златоуст“ (А.бр.52849/09), Бекташиска заедница и други (А.бр.48044/10, А.бр.75722/12 и А.бр.25176/13);
2. Селами и други (А.бр.78241/13);
3. Тасева Петровска (А.бр.73759/14);
4. Група на предмети: Василкоски и други (А.бр.28169/08); Миладинов (А.бр. 46398/09) ;
5. Ел Масри (А.бр.39630/09);
6. Лазороски (А.бр.4922/04);
7. Горгиев (А.бр.26984/05);
8. Крстаноски и други (А.бр.38024/08);
9. Балажоски (А.бр.45117/08);
10. Карајанов (А.бр.2229/15);
11. Селмани и други (А.бр.67259/14);
12. Китановска Станојковиќ и други (А.бр.2319/14);
13. Центар за развој на аналитичка психологија (А.бр.29545/10, А.бр.32961/10);
14. Љатифи (А.бр.19017/16).

Анекс бр.6

Должина на извршување на водечките предмети против Република Северна Македонија кои што се затворени				
Просечно времетраење на извршувањето			Предмети согласно Протокол бр.14	
водечки предмети чие извршување трае помалку од 2 години	водечки предмети чие извршување трае помеѓу 2 и 5 години	водечки предмети чие извршување трае повеќе од 5 години	предмети одлучени од страна на тројца судии (WECL) (член 28 став 1 точка б)	пријателски спогодби (член 39 став 4)
2018	2018	2018	2018	2018
3	2	5	5	10

Анекс бр.7

Почитување на роковите за исплата на правичното обештетување досудено од страна на ЕСЧП					
Предмети во однос на кои исплатата е извршена во рок		Предмети во однос на кои исплатата е извршена со задоцнување		Предмети за кои до 31.12.2018 се чека потврда за извршена исплата	
2017	2018	2017	2018	2017	2018
23	11	/	1	5	14